

Beslutad av: Regionstyrelsen, 2023-04-25

Diarienummer: RS 2022-06130

Giltighet: från 2023-04-25 till 2028-04-25

Riktlinje

för Västra Götalandsregionens hantering av investeringar

Riktlinjen gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Koncernstab Verksamhetsuppföljning, ekonomi och inköp

Dokumentet ersätter: Riktlinje för Västra Götalandsregionens hantering av investeringar
beslutad 2022-02-08 § 32 (RS 2021-05040)

Innehåll

Sammanfattning	5
Syfte med riktlinjen.....	5
Begrepp	5
Investeringar förutsätter en tydlig ägarstyrning	5
Ansvarsfördelning vid investeringar	5
Små ägarstyrda investeringar beslutar enskilda nämnder/styrelser om	8
Mindre ägarstyrda fastighetsinvesteringar beslutar ekonomidirektören på Koncernkontoret om	8
Större verksamhetsstyrda investeringar beslutar regionstyrelsen om	8
Hanteringen av investeringar följer fyra steg.....	9
Behovsanalys	9
Förstudie.....	10
Genomförandeplanering.....	10
Genomförande.....	11
Förenklingar som innebär färre steg i investeringsprocessen	12
Samlad hantering av regionens investeringar	12
Avsättning till konstnärlig gestaltning i ägarstyrda fastighetsinvesteringar	12
Hantering av avvikelser i planering och genomförande av investeringar.....	13
Följsamhet med regionstyrelsens beslut	13
Enskilda nämnder/styrelser ansvarar för förebyggande åtgärder och en egen ansträngning i hanteringen av inträffade avvikelser	13
Situationsanpassad hantering av inträffade avvikelser	13
Ekonomi och finansiering	15
Ekonomi i balans och tydlig plan för finansieringen av de driftkostnader som följer med investeringar.....	15
Fördelning av upparbetade kostnader för investeringar som inte blir av.....	15
Prioriteringar på ett ordnat och öppet sätt	16
Bilaga 1 – begrepp	17

Västra Götalandsregionens hantering av investeringar

Investeringar som innebär ett effektivt resursutnyttjande

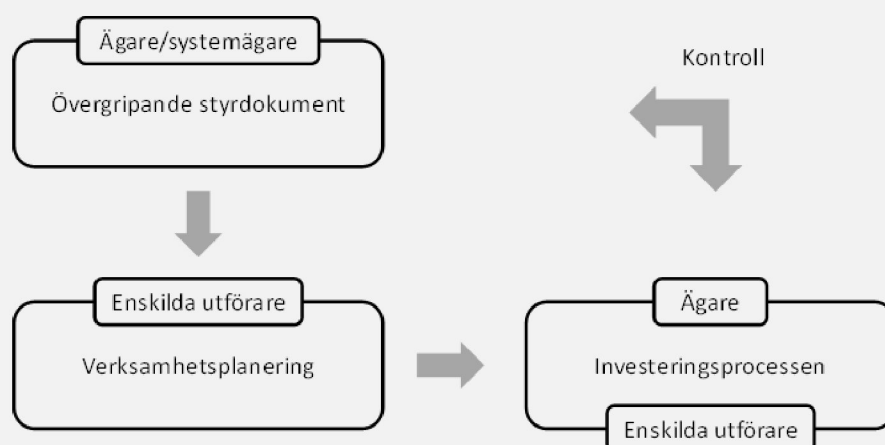
Utgångspunkten i Västra Götalandsregionens hantering av investeringar är att skapa så mycket värde som möjligt utan att det blir onödigt dyrt. Det innebär:

- Investeringar i rätt mängd och med rätt kvalitet som tillgodoser de viktigaste behoven för regionen i sin helhet.
- Investeringar med metoder och insatsvaror som håller nere kostnaden.

Investeringar i enlighet med de övergripande styrdokument

Ägare och systemägare beslutar om övergripande mål, strategier, planer, uppdrag och liknande för regionens olika verksamheter och verksamhetsområden. Varje utförare planerar produktionsmedlen inom ramen för de övergripande styrdokument, överenskommelser med beställare och verksamhetens ekonomiska förutsättningar. I de delar verksamhetsplaneringen visar på behov av investeringar hanteras de inom Västra Götalandsregionens investeringsprocess.

Figur 1: Investeringar i enlighet med de övergripande styrdokument som finns beslutade och den verksamhetsplanering som enskilda verksamheter genomför som svar på beslutade mål, strategier, planer, uppdrag och motsvarande.

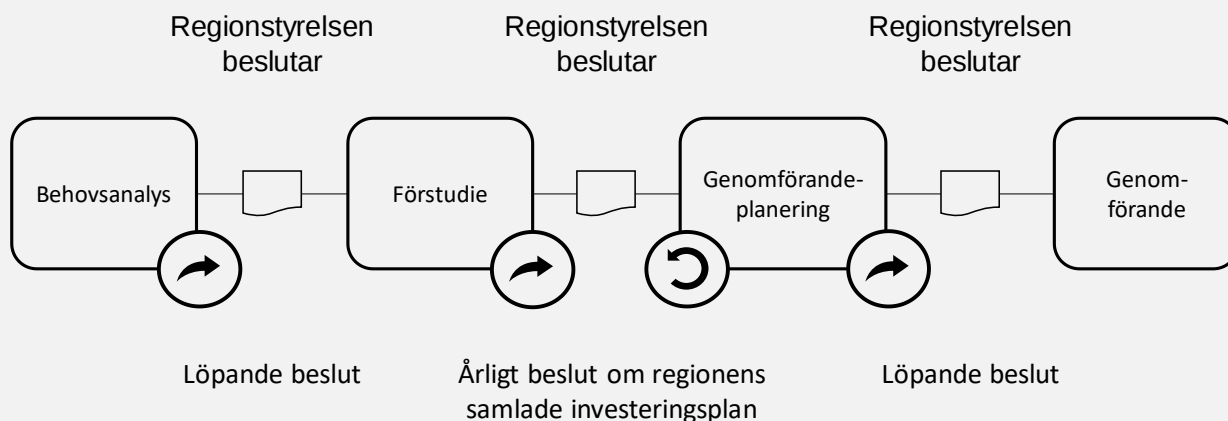

Tidig och tydlig ägarstyrning

Investeringar med långsiktig påverkan på verksamhet och ekonomi styrs av ägaren. Ägarstyrningen innebär att kontrollera och besluta om fyra grundläggande frågeställningar:

1. Behovsanalys; finns det ett angeläget behov av en investering?
2. Förstudie; vilket lösningsalternativ svarar mot behovet på det bästa och mest effektiva sättet?
3. Genomförandeplanering; vad är en ändamålsenlig, proportionerlig och effektiv utformning av det valda lösningsalternativet?
4. Genomförande; finns det förutsättningar att genomföra den planerade lösningen?

Figur 2: Sammanfattning av de grundläggande stegen i VGR:s investeringsprocess.

Investeringar med endast mindre påverkan på verksamhet och ekonomi styrs i stället av enskilda nämnder/styrelser, inom de budgetramar som ägaren beslutat om för respektive nämnd/styrelse.

Om en investering styrs av ägaren eller av verksamheten innebär ingen skillnad vad det gäller enskilda nämnders/styrelserns ansvar för investeringens ekonomiska konsekvenser.

Ägaren följer upp alla investeringar.

Alla investeringar hanteras inte likadant

Västra Götalandsregionens investeringar sker i olika storleksordning (från tusentals kronor till miljarder kronor) och typer av tillgångar (fastigheter, fordon och utrustning). Olika kategorier av investeringar innebär skilda omständigheter vad det gäller planeringshorisont, komplexitet, upphandlingsformer etcetera. En effektiv hantering påkallar därmed lämpliga förenklingar i beredning och beslut om olika kategorier av investeringar. En hantering som inte är enhetlig blir däremot mindre överskådlig.

Prioriteringar förutsätter en samlad hantering av regionens investeringar

Med begränsade resurser är det inte möjligt att förverkliga alla politiskt beslutade mål, strategier och planer på en och samma gång. Därmed blir det nödvändigt med prioriteringar mellan olika viljeförklaringar och målsättningar. Allt kan vara viktigt, men allt kan inte vara lika viktigt.

Koncernövergripande prioriteringar förutsätter en samlad hantering av regionens investeringar. Eller med andra ord, att alla investeringar läggs på bordet samtidigt i beredning och beslut om Västra Götalandsregionens investeringsbudget och investeringsplan. Därmed blir alla investeringar föremål för en fullständig prövning av vad som är bäst för regionen i sin helhet och vad regionen långsiktigt har råd med. Planerade investeringar med tveksamheter eller otydligheter kring behov, lösning eller genomförbarhet blir lägre prioriterade, eller nekas helt och hållet.

Det är ägarens beslut som gäller

Enskilda nämnder/styrelser ansvarar för att finna lösningar och genomföra dem inom ramen för de direktiv och ekonomiska ramar som ägaren har beslutat om. Det ställer höga krav på verksamhetens arbetssätt, hantering av osäkerheter och egenkontroll. Om det likväl inträffar förändringar som innebär nya omständigheter måste ägaren kunna ta ställning till dem på ett förutsättningslöst sätt. Enskilda nämnder/styrelser måste därför informera skyndsamt om avvikelser och de har inget eget mandat att genomföra avvikelser innan ägaren beslutat om de kan accepteras eller ej.

Sammanfattning

- Denna riktlinje är framtagen till följd av regionfullmäktiges beslut om Policy för Västra Götalandsregionens hantering av investeringar (i fortsättningen investeringspolicyn).
- Riktlinjen förtydligar och ger vägledning kring hur Västra Götalandsregionens (VGR:s) investeringar ska hanteras.
- Till riktlinjen ska det finnas en rutin, med detaljerade instruktioner för VGR:s hantering av investeringar.

Syfte med riktlinjen

Syftet med riktlinjen är att, utifrån investeringspolicyn, förtydliga och ge vägledning kring hur VGR:s investeringar ska hanteras.

Begrepp

Grundläggande begrepp som används i denna riktlinje förklaras i [Bilaga 1](#).

Investeringar förutsätter en tydlig ägarstyrning

Investeringar som får en långsiktig påverkan på verksamhetsformer och/eller den framtida ekonomin påkallar en tidig och tydlig ägarstyrning. Det innebär ägarstyrda investeringar, som säkerställer den bästa lösningen för regionen i sin helhet och inte bara vad som är bäst för enskilda verksamheter.

Det finns emellertid skäl för undantag från den fastställda utgångspunkten. Investeringar med en mindre påverkan på verksamhet och ekonomi hanteras i stället av berörd nämnd/styrelse i den enskilda verksamheten, som därmed innebär verksamhetsstyrda investeringar.

Den närmare gränsdragningen mellan ägarstyrda respektive verksamhetsstyrda investeringar fastställs i rutinen till denna riktlinje.

Ansvarsfördelning vid investeringar

I enlighet med investeringspolicyn är huvudregeln att regionstyrelsen beslutar om ägarstyrda investeringar, medan enskilda nämnder/styrelser beslutar om verksamhetsstyrda investeringar. Undantag från huvudregeln förtydligas i delavsnitten nedan (se Tabell 1: Sammanfattning av beslutsregler).

Tabell 1: Sammanfattning av beslutsregler.

Investering	Investerings- utgift	Beslutsfattare	Budgetram
<i>Investeringar i fastigheter</i>			
Verksamhetsstyrd investering	≤ 40 mnkr	Enskild nämnd/styrelse beslutar	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Verksamhetsstyrd investering	> 40 mnkr	Regionstyrelsen beslutar, enskild nämnd/styrelse föreslår beslut	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Ägarstyrd investering	≤ 5 mnkr	Enskild nämnd/styrelse beslutar	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Ägarstyrd investering	> 5 mnkr ≤ 40 mnkr	Ekonomidirektören på Koncernkontoret beslutar på delegation av regionstyrelsen, enskild nämnd/styrelse föreslår beslut	Budgetram för mindre ägarstyrda fastighetsinvesteringar
Ägarstyrd investering	> 40 mnkr	Regionstyrelsen beslutar, enskild nämnd/styrelse föreslår beslut	Budgetram för ägarstyrda investeringar
<i>Investeringar i fordon</i>			
Verksamhetsstyrd investering	≤ 40 mnkr	Enskild nämnd/styrelse beslutar	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Verksamhetsstyrd investering	> 40 mnkr	Regionstyrelsen beslutar, enskild nämnd/styrelse föreslår beslut	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Ägarstyrd investering	≤ 5 mnkr	Enskild nämnd/styrelse beslutar	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Ägarstyrd investering	> 5 mnkr	Regionstyrelsen beslutar, enskild nämnd/styrelse föreslår beslut	Budgetram för ägarstyrda investeringar

<i>Investeringar i medicinteknisk utrustning</i>			
Verksamhetsstyrd investering	≤ 40 mnkr	Enskild nämnd/styrelse beslutar	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Verksamhetsstyrd investering	> 40 mnkr	Regionstyrelsen beslutar, enskild nämnd/styrelse föreslår beslut	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Ägarstyrd investering	$\leq 2,5$ mnkr	Enskild nämnd/styrelse beslutar	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Ägarstyrd investering	$> 2,5$ mnkr	Regionstyrelsen beslutar, enskild nämnd/styrelse föreslår beslut	Budgetram för ägarstyrda investeringar i medicinteknisk utrustning
<i>Investeringar i allmän utrustning</i>			
Verksamhetsstyrd investering	≤ 40 mnkr	Enskild nämnd/styrelse beslutar	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Verksamhetsstyrd investering	> 40 mnkr	Regionstyrelsen beslutar, enskild nämnd/styrelse föreslår beslut	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Ägarstyrd investering	≤ 5 mnkr	Enskild nämnd/styrelse beslutar	Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar
Ägarstyrd investering	> 5 mnkr ≤ 40 mnkr	Regionstyrelsen beslutar, enskild nämnd/styrelse föreslår beslut	Budgetram för mindre ägarstyrda investeringar i allmän utrustning
Ägarstyrd investering	> 40 mnkr	Regionstyrelsen beslutar, enskild nämnd/styrelse föreslår beslut	Budgetram för ägarstyrda investeringar

Beloppen i tabell 1 avser enskilda investeringar, även om flera investeringar genomförs samtidigt. Undantaget är flera sammanhängande investeringar för en och samma funktion, där beloppen i stället ska gälla för det samlade investeringsbehovet för funktionen i fråga.

Små ägarstyrda investeringar beslutar enskilda nämnder/styrelser om

Investeringar i fastigheter

Ägarstyrda investeringar i fastigheter där investeringsutgiften är mindre eller lika med 5 miljoner kronor får berörd utförarstyrelse besluta om själv (där det beroende på vad det är för investering ibland är fastighetsnämnden som är utförare).

Investeringar i fordon

Ägarstyrda investeringar i fordon där investeringsutgiften är mindre eller lika med 5 miljoner kronor får berörd utförarstyrelse besluta om själv.

Investeringar i medicinteknisk utrustning

Ägarstyrda investeringar i medicinteknisk utrustning där investeringsutgiften är mindre eller lika med 2,5 miljon kronor får berörd utförarstyrelse besluta om själv.

Investeringar i allmän utrustning

Ägarstyrda investeringar i allmän utrustning där investeringsutgiften är mindre eller lika med 5 miljoner kronor får berörd utförarstyrelse besluta om själv (där det beroende på vad det är för investering ibland är styrelsen/nämnden för en serviceorganisation eller regionstyrelsen som är utförare).

Mindre ägarstyrda fastighetsinvesteringar beslutar ekonomidirektören på Koncernkontoret om

Regionstyrelsen delegerar till ekonomidirektören på Koncernkontoret att besluta om mindre ägarstyrda fastighetsinvesteringar, där investeringsutgiften är större än 5 miljoner kronor och mindre eller lika med 40 miljoner kronor. Delegeringen omfattar beslut om att påbörja planering, genomföra investeringar, avvikelser och slutrapport.

Delegeringen gäller inom den budgetram för mindre ägarstyrda fastighetsinvesteringar som regionstyrelsen beslutar om i investeringsplanen.

Större verksamhetsstyrda investeringar beslutar regionstyrelsen om

Verksamhetsstyrda investeringar i fastigheter, fordon, medicinteknisk utrustning eller allmän utrustning där investeringsutgiften är större än 40 miljoner kronor ska regionstyrelsen besluta om. Berörd utförarstyrelse föreslår beslut (där det beroende på vad det är för investering ibland är styrelsen/nämnden för en serviceorganisation eller regionstyrelsen som är utförare).

Hanteringen av investeringar följer fyra steg

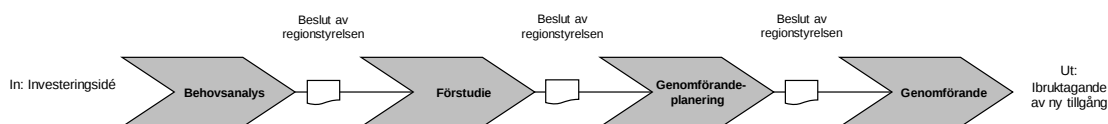
I de delar de övergripande styrdokumentet och verksamhetens planering av produktionsmedlen visar på behov av investeringar hanteras de inom Västra Götalandsregionens investeringsprocess.

Investeringsprocessen är ett återkommande flöde av aktiviteter och beslut. Processen börjar med en investeringsidé och slutar med att en ny tillgång tas i bruk.

Flödet i investeringsprocessen ska innefatta följande steg, där varje steg är en milstolpe (se Figur 1: De fyra stegen i VGR:s investeringsprocess):

1. Behovsanalys och beslut om att påbörja förstudie eller ej.
2. Förstudie och beslut om att påbörja genomförandeplanering eller ej.
3. Genomförandeplanering och beslut om att genomföra investeringen eller ej.
4. Genomförande.

Figur 3: De fyra stegen i VGR:s investeringsprocess.

Hanteringen av varje steg ska ske utan onödig tidsfördröjning.

De fyra stegen sammanfattas nedan, medan detaljerade processbeskrivningar fastställs i rutinen till denna riktlinje.

Processen ska gälla alla investeringar inom VGR, men med anpassade förenklingar för olika investeringsområden (se avsnittet Förenklingar som innebär färre steg i investeringsprocessen).

Behovsanalys

Utifrån de region-/systemövergripande mål, strategier, planer och uppdrag som finns beslutade för verksamheten eller verksamhetsområdet ansvarar enskilda förvaltningsbolag för sin egen behovsanalys, inklusive att noggrant utvärdera möjligheten att nyttja befintliga tillgångar på ett bättre sätt innan det blir aktuellt med idéer om att investera i nya tillgångar.

Enskilda behovsanalyser ska vara föremål för en koncernövergripande behovsanalys, där det ska säkerställas att behovet av en investering är tydligt avgränsat och stämmer överens med det region-/systemövergripande behovet. Investeringsidéer där sådan överrensstämmelse saknas, eller är svår att styrka, sorteras bort i ett tidigt skede.

En förutsättning för den koncernövergripande behovsanalysen är att det, för alla VGR:s verksamhetsområden, finns övergripande styrdokument som ger vägledning i bedömningen av enskilda verksamheters investeringsidéer.

Behovsanalysen avslutas med att regionstyrelsen beslutar om berörd nämnd/styrelse får i uppdrag eller ej att, för hela eller delar av behovsanalysen, påbörja förstudie.

Förstudie

Förstudien för en investeringsidé prövar möjliga lösningar till behovet och föreslår ett alternativ för vidare planering, i enlighet med regionstyrelsens beslut om att påbörja förstudie.

Berörd utförarstyrelse ansvarar för förstudien. Avseende fastighetsinvesteringar har berörd utförarstyrelse huvudansvaret för förstudien, men genomför den tillsammans med fastighetsnämnden. Både fastighetsnämnden och berörd utförarstyrelse ska följa upp att förstudien sker i enlighet med regionstyrelsens beslut om att påbörja förstudie.

Med huvudansvaret för förstudien följer ett samordningsansvar med berörda serviceorganisationer.

Berörd utförarstyrelse ska besluta om en färdigställd förstudie ska godkännas eller ej. Avseende fastighetsinvesteringar ska både berörd utförarstyrelse och fastighetsnämnden besluta om en färdigställd förstudie ska godkännas eller ej.

För ägarstyrda investeringar avslutas förstudien med att regionstyrelsen beslutar om berörd nämnd/styrelse får i uppdrag eller ej att, för hela eller delar av förstudien, påbörja genomförandeplanering.

För verksamhetsstyrda investeringar beslutar regionstyrelsen i stället om budgetramar, som medger berörd nämnd/styrelse att planera vidare och sen själv fatta beslut om att genomföra enskilda investeringar.

Besluten om att påbörja genomförandeplanering för ägarstyrda investeringar och budgetramar för verksamhetsstyrda investeringar sker samlat, i samband med regionstyrelsens beslut om investeringsplanen.

Genomförandeplanering

Genomförandeplaneringen innebär att konkretisera det i förstudien förordade lösningsalternativet, i enlighet med regionstyrelsens beslut om att påbörja genomförandeplanering.

Berörd utförarstyrelse ansvarar för genomförandeplaneringen. Avseende fastighetsinvesteringar har fastighetsnämnden huvudansvaret för genomförandeplaneringen, men genomför den tillsammans med berörd utförarstyrelse. Både fastighetsnämnden och berörd utförarstyrelse ska följa upp att genomförandeplaneringen sker i enlighet med regionstyrelsens beslut om att påbörja genomförandeplaneringen och den senast beslutade investeringsplanen.

Med huvudansvaret för genomförandeplaneringen följer ett samordningsansvar med berörda serviceorganisationer.

I enlighet med investeringspolicyns bestämmelse om att beslutade budgetramar ska vara behovsstyrda ska pågående genomförandeplanering årligen återanmälas till

investeringsplanen, för ett förnyat beslut om berörd nämnd/styrelse får i uppdrag att fortsätta genomförandeplaneringen eller ej.

Berörd utförarstyrelse ska besluta om en färdigställd genomförandeplanering ska godkännas eller ej. Avseende fastighetsinvesteringar ska både fastighetsnämnden och berörd utförarstyrelse besluta om en färdigställd genomförandeplanering ska godkännas eller ej.

Genomförandeplaneringen avslutas med regionstyrelsen beslutar om berörd nämnd/styrelse får i uppdrag eller ej att, för hela eller delar av genomförandeplaneringen, genomföra investeringen.

Genomförandebesluten sker löpande.

Genomförande

Genomförandet av en investering innebär upphandling, slutlig detaljutformning av investeringen och byggande/inköp, i enlighet med regionstyrelsens beslut om att genomföra investeringen.

Berörd utförarstyrelse ansvarar för genomförandet. Avseende fastighetsinvesteringar har fastighetsnämnden huvudansvaret för genomförandet, men genomförandet sker tillsammans med berörd utförarstyrelse. Både fastighetsnämnden och berörd utförarstyrelse ska följa upp att genomförandet sker i enlighet med regionstyrelsens beslut om att genomföra investeringen och den senast beslutade investeringsplanen.

Med huvudansvaret för genomförandet följer ett samordningsansvar med berörda serviceorganisationer.

Den nämnd/styrelse som ansvarar för genomförandet ska löpande informera regionstyrelsen om status på det pågående genomförandet i samband med varje återkommande koncernrapport, delårsrapport och årsrapport, inklusive passerade milstolpar, väsentliga risker och inträffade avvikelser. Avseende fastighetsinvesteringar ska fastighetsnämnden förankra informationen med berörd utförarstyrelse, innan informationen lämnas till regionstyrelsen.

Milstolpar i genomförandet av större ägarstyrda investeringar

Den nämnd/styrelse som har huvudansvaret för genomförandet av en större ägarstyrd investering ska informera regionstyrelsen om statusen i genomförandet i samband med passerade milstolpar, som regionstyrelsen fastställt i beslutet om att genomföra investeringen. Informationen ska lämnas i samband med nästkommande koncernrapport, delårsrapport eller årsrapport.

Information till regionstyrelsen om passerade milstolpar ska lämnas för alla större ägarstyrda investeringar, där investeringsutgiften är större eller lika med 250 miljoner kronor.

Möjlighet att avbryta en beslutad fastighetsinvestering innan byggstart

I de fall regionstyrelsen finner det lämpligt fastställs i beslutet om att genomföra en större ägarstyrd fastighetsinvestering möjligheten att avbryta genomförandet efter slutförd detaljprojektering. Fastighetsnämnden ansvarar för att ombesörja beslutet.

Förenklingar som innebär färre steg i investeringsprocessen

Verksamhetsstyrda investeringar, mindre ägarstyrda fastighetsinvesteringar, ägarstyrda investeringar i medicinteknisk utrustning, mindre ägarstyrda investeringar i allmän utrustning, samt ägarstyrda investeringar i energibesparande åtgärder ska hanteras i enlighet med lämpliga förenklingar som innebär färre steg i investeringsprocessen.

Lämpliga förenklingar fastställs i rutinen till denna riktlinje.

Samlad hantering av regionens investeringar

Investeringar som sker där de skapar mest nytta, på ett ändamålsenligt sätt och i en omfattning som regionen långsiktigt har råd med påkallar koncernövergripande prioriteringsbedömningar, som förutsätter en samlad hantering av regionens alla investeringar.

Strategier/planer för enskilda verksamhetsområden

Beslut om övergripande strategier, planer eller motsvarande som innehåller specifika investeringsbehov inom ett enskilt verksamhetsområde innebär i sig inte beslut om förstudie, genomförandeplanering eller genomförande av omtalade investeringar.

Planer för enskilda verksamheter

Om regionstyrelsens beslut om investeringar i investeringsplanen skiljer sig från de lokalbehovsplaner, eller motsvarande, som enskilda nämnder/styrelser ansvarar för ska berörda planer uppdateras och anpassas till regionstyrelsens beslut.

Överenskommelser med externa aktörer

Enskilda nämnder/styrelser får göra överenskommelser om investeringar med externa aktörer med den framförhållning och omfattning som regionstyrelsens olika beslut inom investeringsprocessen tillåter.

Avsättning till konstnärlig gestaltning i ägarstyrda fastighetsinvesteringar

I samband med beslut om genomförande av ägarstyrda fastighetsinvesteringar avsätts ett utrymme för konstnärlig gestaltning till byggprojektet. Avsättningen uppgår till max en procent av investeringsbeloppet för fastighetsinvesteringen.

Hantering av avvikelser i planering och genomförande av investeringar

Möjliga avvikelser i hanteringen av investeringar ska begränsas genom förebyggande åtgärder och för de avvikelser som likväl inträffar ska god uppföljning och kontroll gälla.

Följsamhet med regionstyrelsens beslut

Planeringen av investeringar ska ske genom att enskilda nämnder/styrelser tar fram och lämnar förslag på lösningar inom ramen för de planeringsförutsättningar som regionstyrelsen beslutat om.

Genomförandet av investeringar ska ske i enlighet med regionstyrelsens beslut om att genomföra investeringen och den senast beslutade investeringsplanen.

Alla avsteg från regionstyrelsens beslut om att planera för eller att genomföra en investering, inklusive beslutade budgetramar och utbetalningsplaner, innebär en avvikelse i hanteringen av en investering.

Enskilda nämnder/styrelser har inget eget mandat att genomföra avvikelser innan regionstyrelsen beslutat om dem.

Enskilda nämnder/styrelser ansvarar för förebyggande åtgärder och en egen ansträngning i hanteringen av inträffade avvikelser

Enskilda nämnder/styrelser ansvarar för arbetssätt som förebygger avvikelser i hanteringen av investeringar.

Enskilda nämnder/styrelser ska alltid påvisa en egen ansträngning i hanteringen av inträffade avvikelser, med förslag på en åtgärdsplan med omprioriteringar inom befintlig budgetram och tidplan.

Situationsanpassad hantering av inträffade avvikelser

Avvikelser i pågående planering av ägarstyrda investeringar

Om det i pågående planering av en investering inträffar en avvikelse från regionstyrelsens beslut om att påbörja förstudie eller att påbörja/fortsätta genomförandeplanering ska den nämnd/styrelse som har huvudansvaret för förstudien eller genomförandeplaneringen anmäla avvikelsen till regionstyrelsen.

För pågående förstudie ska avvikelsen anmälas i samband med att förstudien är färdigställd och anmäls till investeringsplanen.

För pågående genomförandeplanering ska avvikelser anmälas i samband med att genomförandeplaneringen återanmäls till investeringsplanen, eller i samband med begäran om att genomföra investeringen om det infaller före nästkommande beredning och beslut om investeringsplanen.

Avvikelser i pågående genomförande av ägarstyrda investeringar

Om det i pågående genomförande av en ägarstyrd investering inträffar en avvikelse från regionstyrelsens beslut om att genomföra investeringen ska den nämnd/styrelse som har huvudansvaret för genomförandet lämna en begäran om tilläggsbeslut till regionstyrelsen. Begäran om tilläggsbeslut ska lämnas utan oskäligen fördröjning.

Ekonomidirektören på Koncernkontoret beslutar om mindre avvikelser

Regionstyrelsen delegerar till ekonomidirektören på Koncernkontoret att besluta om mindre avvikelser.

Mindre avvikelser i pågående genomförande av en ägarstyrd investering är begränsade till mindre fördyringar och som mest sex månaders tidsförskjutning av investeringens slutförande.

Mindre fördyring i hanteringen av ägarstyrda investeringar i fastigheter, fordon eller allmän utrustning

En fördyring om högst 10 procent av investeringsutgiften i regionstyrelsens beslut om att genomföra investeringen eller det senaste tilläggsbeslutet (om ett sådant finns), men sammantaget som mest 40 miljoner kronor (om 10 procent av investeringsutgiften överstiger 40 miljoner kronor). Därutöver är alla fördyringar som är mindre eller lika med 10 miljoner kronor mindre fördyringar.

Mindre fördyring i hanteringen av ägarstyrda investeringar i medicinteknisk utrustning

En fördyring om högst 20 procent av investeringsutgiften i regionstyrelsens beslut om att genomföra investeringen eller det senaste tilläggsbeslutet (om ett sådant finns). Därutöver är alla fördyringar som är mindre eller lika med 2 500 000 kronor mindre fördyringar.

Regionstyrelsen beslutar om större avvikelser

Större avvikelser är alla avvikelser som inte är mindre avvikelser. Om det sker större avvikelser ska den nämnd/styrelse som har huvudansvaret för genomförandet skyndsamt informera ägarutskottet om avvikelserna. Därefter ska den nämnd/styrelse som har huvudansvaret för genomförandet återkomma till regionstyrelsen med en begäran om tilläggsbeslut.

Omfördelning av budgetramar för verksamhetsstyrda investeringar medges på förhand

Om det under ett pågående budgetår sker en förändring i behovet av budgetramar för verksamhetsstyrda investeringar i fastigheter, fordon eller utrustning får enskilda

nämnder/styrelser själva besluta om en omfördelning från budgetramen för ett investeringsområde till budgetramen för ett annat investeringsområde, förutsatt att summan av tilldelade budgetramar för den enskilda nämnden/styrelsen är oförändrad.

Ekonomi och finansiering

Ekonomi i balans och tydlig plan för finansieringen av de driftkostnader som följer med investeringar

För enskilda nämnder/styrelser som inte har en ekonomi i balans för aktuellt budgetår ska en restriktiv hållning gälla i beredning och beslut om nya investeringar, om det inte finns synnerliga skäl för en annan hantering (såsom behov av investeringar för att avhjälpa betydande arbetsmiljöproblem).

För varje beslut om att påbörja/fortsätta genomförandeplanering och att genomföra investeringar ska berörd nämnd/styrelse redovisa en tydlig ekonomisk plan för finansieringen av de driftkostnader, inklusive beräknad hyra för fastighetsinvesteringar, som följer med en planerad investering, om det inte finns synnerliga skäl för en annan hantering.

Inför varje begäran om att påbörja genomförandeplanering respektive att genomföra ägarstyrda fastighetsinvesteringar ska berörd utförarstyrelse bekräfta beräknad hyra.

Fördelning av upparbetade kostnader för investeringar som inte blir av

Ägarstyrda investeringar i fastigheter, fordon eller allmän utrustning

- Om en färdigställd och anmäld behovsanalys inte leder till ett uppdrag från regionstyrelsen om att påbörja förstudie står berörd nämnd/styrelse för hela den upparbetade kostnaden gällande behovsanalysen.
- Om en färdigställd och anmäld förstudie, eller delar av förstudien, inte leder till ett uppdrag från regionstyrelsen om att påbörja genomförandeplanering står berörd nämnd/styrelse för 20 procent och regionstyrelsen för 80 procent av den upparbetade kostnaden gällande förstudien.
- Om en färdigställd och anmäld genomförandeplanering, eller delar av genomförandeplaneringen, inte leder till ett uppdrag från regionstyrelsen om att genomföra investeringen står berörd nämnd/styrelse för 10 procent och regionstyrelsen för 90 procent av den upparbetade kostnaden gällande genomförandeplaneringen och förstudien.

Ägarstyrda investeringar i medicinteknisk utrustning eller mindre investeringar i allmän utrustning

Om planerade ägarstyrda investeringar i medicinteknisk utrustning eller mindre investeringar i allmän utrustning inte leder till ett beslut från regionstyrelsen om att genomföra investeringen står berörd nämnd/styrelse för hela den upparbetade kostnaden gällande behovsanalys och planeringsarbete.

Prioriteringar på ett ordnat och öppet sätt

Alla investeringar ska vara föremål för en koncernövergripande prioriteringsbedömning, både inom och mellan VGR:s olika verksamhetsområden.

I det koncernövergripande prioriteringsarbetet ska investeringarnas angelägenhet, ändamålsenlighet och genomförbarhet bedömas.

Koncernövergripande prioriteringar ska baseras på:

- Medvetet valda, och på förhand kända, kriterier.
- Fastställda restriktioner i Riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Specifika kriterier och en metod som sammanställer dem på ett ordnat och öppet sätt fastställs i rutinen till denna riktlinje.

Bilaga 1 – begrepp

Investering

En investering är anskaffningen av en materiell eller immateriell anläggningstillgång.

Definition av vad som utgör en anläggningstillgång finns i VGR:s regelverk för redovisning av materiella och immateriella anläggningstillgångar.

Driftkostnader

Kapitaltjänstkostnader, samt andra löpande kostnader som följer med nyttjandet av investeringen.

Kapitaltjänstkostnader

Kapitaltjänstkostnader innefattar avskrivning och VGR:s internränta.

Investeringsutgift

De utgifter som är förknippade med anskaffningen av anläggningstillgången.

Evakueringskostnader till följd av fastighetsinvesteringar

Kostnad för hyra av tillfälliga lokaler/paviljong i vilken verksamheten bedrivs under ombyggnation eller uppförande av ny byggnad.

Budgetram för ägarstyrda investeringar

Årlig utgiftsrestriktion för ägarstyrda investeringar.

Budgetram för verksamhetsstyrda investeringar

Årlig utgiftsrestriktion, som tilldelas enskilda nämnder/styrelser, för verksamhetsstyrda investeringar.

Detaljerad investeringsplan

En samlad specificering av ägarstyrda investeringar där regionstyrelsen beslutat om genomförande eller fortsatt planering.

Investeringsplan

En sammanställning av beslutade budgetramar och detaljerad investeringsplan.

Fastighetsinvesteringar

Inköp av byggnader och mark, varaktigt värdeskapande åtgärder i befintlig byggnad eller i anläggningar kopplade till byggnader och mark, samt infrastrukturåtgärder ovan eller under mark för att försörja byggnaden.

Fordonsinvesteringar

Inköp av fordon som nyttjas inom kollektivtrafiken, samt revisioner av fordonen (större tvingande underhåll av fordonen vid vissa kilometerintervall).

Medicinteknisk utrustning

Utrustning inom hälso- och sjukvården i enlighet med de definitioner som används i lag (1993:584) om medicintekniska produkter, samt IT-utrustning och programvara som ingår i en medicinteknisk produkt (även som tillbehör).

Allmän utrustning

All utrustning som inte är medicinteknisk utrustning. Till exempel, men inte begränsat till, immateriella tillgångar, maskiner, inventarier och fordon som inte nyttjas inom kollektivtrafiken.

Följdinvesteringar

En utrustningsinvestering till följd av en fastighets- eller fordonsinvestering (*följdutrustning*), om- eller tillbyggnad i en lokal till följd av en utrustningsinvestering (*utrustningsbaserad lokalanpassning*), eller en kompletterande utrustningsinvestering till följd av en annan utrustningsinvestering (*kompletterande utrustning*).